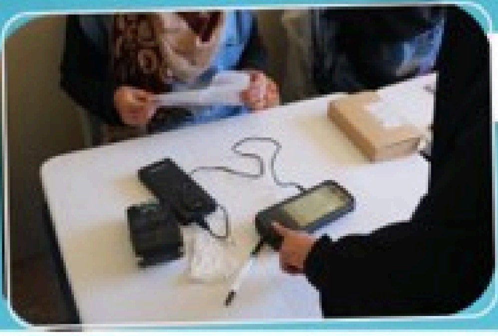

نولسمه خبرپاڼه

د ټاکنو خپلواک کمیسیون

۶ میزان ۱۳۹۸

د ۱۳۹۸ کال د لړم یوویشتم

د 1398 کال په ولسمشریزو ټاکنو کې د کاندیدانو د ټاکنیزو مبارزو د مالي راپورونو په تړاو مطبوعاتي اعلامیه

د ټاکنو د قانون د 77 مې مادې د دویمې فقرې سره سم؛ د ولسمشریزو ټاکنو کاندیدان مکلف دي، چې د تمویلونکو سرچینو، په ټاکنیزو مبارزو کې د خپلو لګښتونو په اړه کمیسیون ته کره راپوټ وړاندې کړي. د دغې مادې د دریمې فقرې له مخې، کاندیدان نه شي کولای چې له بهرنیانو، بهرنیو هېوادونو او یا په افغانستان کې د بهرنیو سیاسي استازولیو څخه مالي مرستې ومني او یا یې تر لاسه کړي. همدا ډول چې د ټاکنو قانون د 78 مې مادې په څلورمه فقره کې واضح شوي چې د کاندیدانو د ټاکنیزو مبارزو مالي لګښتونه او په اړه یې کمیسیون ته باید د هغو راپوټ ورکړل شي. چې دغه ټول د ولسمشریزو ټاکنو د ټاکنیزو مبارزو د مالي چارو په لایحه کې تنظیمېږي.

د دغې لایحې د یولسمې مادې له مخې، د 1398 کال د تلې په شپږمه نېټه د ترسره شویو ولسمشریزو ټاکنو ټولو کاندیدان د خپلو ټاکنیزو مبارزو د مالي چارو په تړاو دوه راپوټونه کمیسیون ته سپاري. لومړی راپوټ باید د ورځې له څلورمې څخه تر اتمې نېټې پورې او دویم یې د تلې د میاشتې په څلورمه او پنځمه نېټه د ټاکنو خپلواک کمیسیون ته وسپاري. کمیسیون دغه مالي راپوټونه پخپله ویب پاڼه http://www.iec.org.af/prs/cfms-prs خپروي او دغه موضوع په رسمي بڼه له ټاکنیزو شکایتونو کمیسیون سره شریکوي.

د دغې لایحې اروند" کله چې څلک، رسنۍ او یا هم څارونکي او کتونکي بنسټونه پوه شي چې کاندیدانو د خپلو ټاکنیزو مبارزو د مالي لګښتونو په تړاو کمیسیون ته راپوټ نه دی ورکړی، او یا یې د نا قانونه سرچینو څخه مرستې تر لاسه کړې، او یا یې په بل ډول نه یو ډول د دغې لایحې له احکامو څخه سرغړونه کړې، کولای شي چې په مستند ډول دغه موضوع د ټاکنو د خپلواک کمیسیون او یا هم د ټاکنیزو شکایتونو له کمیسیون سره خپل شکایتونه ثبت کړي.

همدارنګه څارونکي او کتونکي کولای شي چې د نوماندانو د ټاکنیزو مبارزو د مالي چارو په اړه د خپلو موندنو پایلې د ټاکنو له خپلواک کمیسیون، د ټاکنیزو شکایتونو کمیسیون او رسنیو له کمیټې سره شریکې کړي.»

څارونکو او کتونکو ته د رایو د بیا شمېرنې او تفتیش پوهونیز پروګرام

د ټاکنو خپلواک کمیسیون د رایو د تفتیش او بیا شمېرنې د طرزالعمل او بارکوډ لوستونکو دستګاوو د کارونې په اړه د ولسمشریزو ټاکنو د نوماندانو، سیاسي ګوندونو او رسنیو څارونکو او کتونکو ته د کمیسیون په مرکز کې پوهونیز پروګرام جوړ کړ.

د ټاکنیزو زده کړو د ریاست د مسوولینو په وینا دوی د کمیسیون لخوا د بیا شمېرنې او تفتیش ور مرکزونو او محلونو تر تصویب وروسته د رایو بیا شمېرنې او تفتیش د بهیر د څارنې لپاره ولایتونو ته سفر کوي. څه موده وړاندې د کمیسیون تر سلو زیاتو کارکوونکو ته د اړوند طرزالعمل او منل شوو بایومتریکي رایو د پېژندلو لپاره زده کړې ورکړل شوې وې.

د منل شوو او غیرمعیاري بایومتریکي رایو د راپور تراسره کول

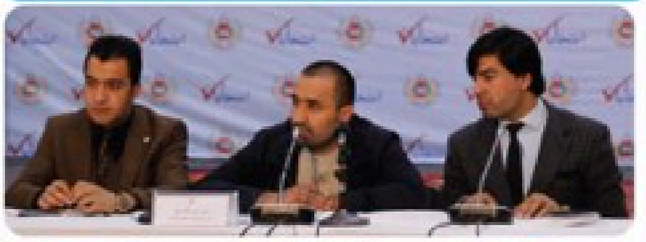

د ټاکنو خپلواک کمیسیون مشرتابه پلاوي د یوه مطبوعاتي کنفرانس په ترڅ کې د منل شوو او قانوني معیارونو خلاف رایو د پېژندلو په اړه د قراردادي کمپنۍ(دار ملوګ) د راپور معلومات له رسنیو سره شریک کړل.

د کمیسیون غړي بناظلي اورنګزیب د رایو د بیا شمېرنې او تفتیش په اړه د دغه بنسټ د تیاري خبر ورکړ او زیاته یې کړه:«له کمیسیون سره منل شوي او هغه بایومتریکي معلومات شریک شوي چې سلونزږ لري چې د یو ملیون او 9سوه زره او 29زره او 333زایه ورکوونکو د بایومتریکي معلوماتو له جملې څخه یو ملیون او اته سوه زره او 43زره او 107یې منل شوي او پاتې یې د قانوني معیارونو خلاف دي.»

بناظلي اورنګزیب زیاته کړه:«تخنیکي کارکوونکي پر دغو معلوماتو کار کوي چې د اداري واحدونو، مرکزونو او محلونو پر اساس یې مشخص کړي او د کمیسیون تر تصمیم وروسته د څارونکو، کتونکو او رسنیو په حضور کې د بیا شمېرنې او تفتیش بهیر پیل شي.»

دا په داسې حال کې ده چې د ټاکنو خپلواک کمیسیون د روان کال د لړم 23مه د ولسمشریزو ټاکنو د ابتدایي پایلو د اعلان نېټه اعلان کړې.

د 47 زره غیرمعیاري رایو پېژندل

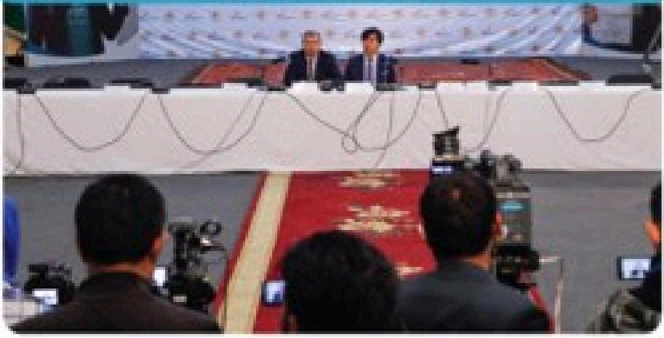

د ټاکنو خپلواک کمیسیون مشرتابه پلاوي د یوه مطبوعاتي کنفرانس په ترڅ کې د 47 زره رایه ورکوونکو د تشخیص خبر ورکړ چې عکسونه یې ورته، تر قانوني عمر ټیټ او غیرمعیاري وو.

د کمیسیون غړي مولانا محمدعبدالله ووېل:« ښکاره شوې وه چې دارملوک قراردادي کمپنۍ د تېرې شپې تر لسو بجو د غیرمعیاري رایو د تصفیې بحث له کمیسیون سره شریک کړي؛ خو تر دې مهاله یې یوازې 47 زره غیرمعیاري QR Code چې د تکراري، له عکس نه اخیستل شوو، تر قانوني عمر ټیټو او نورو غیرمعیاري عکسونو په اړه دي له کمیسیون سره شریک کړي دي.»

ښاغلي مولانا زیاته کړه:«موږ منتظر یو چې د ګوتو د تکراري نښو، بې وخته(د سهار تر اوو بجو مخکې او د ماښام تر پنځو بجو وروسته) او نورو غیرمعیاري رایو په اړه راپور د نن ورځې(د لړم د نهمې) تر پایه راورسېږي چې نور اقدامات وشي.»

ښکاره شوې چې تر دغه بهیر وروسته ولایتونو ته تللي کاري ټیمونه هغه قضیې او پاڼې وڅېړي چې د رایه ورکوونکو بایومتریکي معلومات یې د ټاکنیزو کمیسیونونو او دارملوک قراردادي کمپنۍ لخوا د ټاکنو قانون او طرزالعملونو خلاف ثبت شوي.

په پای کې د تفتیش او بیا شمېرنې تر پړاو وروسته شفافې پاڼې د کمیسیون مرکزي سیستم ته داخلېږي او تر جمعبندي وروسته د کمیسیون لخوا اعلانېږي.

د رایو د بیا شمېرنې او تفتیش لپاره د ښوونیز پروګرام جوړول

د ټاکنو خپلواک کمیسیون د رایو د بیا شمېرنې، تفتیش او باطلولو د طرزالعمل او بایومتریک پاڼو د تطبیق په اړه ښوونیز پروګرام جوړ کړ. د کمیسیون مشرتابه پلاوي د ښوونیز پروګرام د لېدنې تر څنګ د دغه بهیر پر ارزښت خبرې وکړې او پر شفافیت، بې طرفي او د کمیسیون د قانون، طرزالعملونو او حقوقي اسنادو پر پلي کولو یې ټینګار وکړ.

همدارنګه د ټاکنیزو زده کړو د ریاست مسوولینو د تفتیش او بیا شمېرنې او په دغه بهیر کې د ښکېلو خواوو، څارونکو، کاندیدانو او رسنیو د حضور پر دلایلو خبرې وکړې او زیاته یې کړه چې موږ ټول باید دغه معلومات د کمیسیون ولایتي دفترونو ته ولېږدوو.

د روزونکو په وینا ولایتونو ته تلونکي کاري ټیمونه هغه قضیې او پاڼې څېړي چې د ټاکنیزو کمیسیونونو او دارملوک قراردادي کمپنۍ لخوا یې د رایه ورکوونکو بایومتریکي معلومات د ټاکنو قانون او طرزالعملونو خلاف ثبت شوي. تر دغې بیا شمېرنې وروسته د پاڼو جدول د څارونکو، کاندیدانو او رسنیو په حضور کې په پنځو نقلونو کې ترتیبېږي. اصل یې مرکزي دفتر ته استول کېږي، یو نقل یې د رایې ورکولو په بکس، بل یې د بیا شمېرنې په مرکز کې نصبېږي، څلورم نقل یې د ټاکنیزو شکایتونو د کمیسیون استازي او وروستی یې د مختلفو نوماند استازي ته ورکول کېږي.

له دغه طرزالعمل سره سم، د ولایتي دفتر رییس د بیا شمېرنې د فورم عکس په بکس کې تر ایښودو مخکې د څارونکو، کاندیدانو او ټاکنیزو شکایتونو کمیسیون د استازو په حضور کې د رسمي ایمیل له لارې معرفي شوي ایمیل ته استوي. په پای کې دغه شفافې پاڼې د کمیسیون مرکزي سیستم ته داخلېږي او تر جمعبندي وروسته اعلانېږي.

د پاڼو ور ته چې په دغه ورکشاپ کې 120 تنو کارکوونکو ته د اړوند طرزالعمل او بایومتریکي متل شوو رایو د پېژندلو په اړه زده کړې ورکړل شوې او دغه کسان په دریو نظري ګروپونو کې چې په هر ګروپ کې د ټکنالوژۍ دوه کارکوونکي شامل دي، 34 ولایتونو ته استول کېږي.